

Outi Pieski

Bovdna / Tussock, 2014

Gollejohka / River of Gold, 2014

Nuvvos Áilegas / Fjeld Unseen, 2013

Silbajohka / Silver River, 2014

Det har blitt sagt om den finsk-samiske kunstneren Outi Pieskis malerier, collager og installasjoner at de egentlig ikke handler om natur, i alle fall ikke som motiv. Overraskende nok, siden de fire maleriene som henger på Stortinget alle ser ut til å forestille landskap, som myr og stemningsfulle lysende vidder. Poenget synes å være at naturen hos Pieski ikke er en fremmed størrelse i opposisjon til kultur. Naturen i disse maleriene er ikke fremstilt for passiv eller rent estetisk betraktning, som en representasjon, laget fra en trygg posisjon på utsiden. Disse maleriene *er* i seg selv natur, de så og si *puster* den mer enn de viser den.

I *Bovdna / Tussock* merker man den håndfaste materialiteten: Grønne felt som kan minne om knudrete mose, med gule og hvite felter. Og gresslignende frynser dandert på alle kanter. Den konvensjonelle dualismen mellom natur og kultur er på mange måter et ikke et adekvat verktøy for å lese disse verkene. Røttene i en reell natur peker samtidig mot en imaginær sfære. *Gollejohka / River of Gold* er i så måte like mye en hildring av et skimrende, tilsynelatende uendelig viddelandskap badet i lys som en realistisk gjengivelse av lokal geografi langt nord.

Naturen er altså uomgjengelig i Pieskis malerier, som forutsetning og endemål, virkelighet og myte. Kunstneren bor dels i Helsinki og dels i Ohcejohka (Utsjok), et tradisjonelt samisk område nord i Finland hvor naturen, som i hele Sápmi, er allestedsnærværende som livsvilkår. Landskapene i maleriene hennes er fortolkninger av opplevelser fra barndommen, gjenfunnet i voksen alder. Maleriene «fanger» ikke naturen – den fortsetter standhaftig bortenfor de fikserte kvadratene, bebodd av personlige og kollektive minner. Pieski synes gjennom sin kunst å gi naturen autoritet med et finstemt nærvær.

Tråder ligger som rammer rundt alle maleriene, som om de egentlig var dyr med pels eller trukket rett opp fra jordens nettverk av horisontale vekster. Disse karakteristiske frynsene opptrer også samlet i store installasjoner, som hennes store tekstilinstallasjon til Sametinget laget i 2015. Her henger

de ned fra taket lag på lag i et mektig koloristisk og luftig stripespill. De tekstile ornamentene i v-form stammer fra den fargesterke samiske koften, mer eksakt dens sjal, hvor frynsene møtes i en spiss. Pieski kombinerer samtidskunst og samisk *duodji*, knyttet til en holistisk, ikke-vestlig forståelse av håndverkstradisjon og materialer. Med dette skaper hun forbindelser til kunstscenens pågående diskurser, hvor urfolks kulturelle uttrykk for tiden møtes med nyvåknet interesse, også fra institusjonelt hold. Politikken rundt identitet, natur og ressurser utmerker seg som stridens eple i urfolksproblematikker, men angår i realiteten hele befolkningen på et eller annet plan.

Den potensielle aktivismen for samefolkets rettigheter, etter langvarig kolonialisering og tilsidesetting, finner ikke noe bombastisk uttrykk i Pieskis kunst. Kunstnerens engasjement kan heller sies å være innkapslet i selve materialet. I *Silbajohka / Silver River* øyner man en rosaskimrende tekstil foss i nedre kant, som spiller opp mot de gule og grå partiene og skygger av en reinflokk i bakgrunnen. I *Nuvvos Áilegas / Fjeld Unseen* er himmelen igjen delikat rosa over det kalde vinterlandskapet, med tilhørende frynser i øvre kant, dandert foran og bak maleriet. Virkningen er slående, både vilt og kokett, som nordlysets flakking over himmelen. I samisk tradisjon anses dette lyset å være forfedrenes ånder, og som alle i nord vet: Du må ikke vinke til det. •

OUTI PIESKI

Outi Pieski (f. 1973 i Helsingfors) bor og arbeider i Utsjok og Helsingfors. Hun har en mastergrad i kunst fra Konstuniversitetet i Helsingfors fra 2000 og North Karelia University of Applied Sciences, Joensuu i 1994. Noen av hennes seneste utstillinger er «Čuoimmadit», EMMA – Espoo Museum of Modern Art, Espoo, Finland (2018); «Nordic Impressions», Phillips Collection Museum, Washington (2018); «Northern Exposure», Nordic Museum, Seattle (2018); «Áigemátki – Time Travel», Samisk senter for samtidskunst, Karasjok (2018); «Falling Shawls», ettårig installasjon ved Royal Festival Hall, Southbank Centre, London, kuratert av Gillian Fox/

Hayward Gallery (2017); «I Craft, I Travel Light», Nordnorsk Kunstmuseum, Tromsø; Samisk senter for samtidskunst, Karasjok (2017); «Ássojuvvon báiki – Inhabited Land», Härjedalens Kulturcentrum, Lillhärdal (2015); «Mimicry», Kristin Hjellegjerde Gallery, med Monica Canilao, London (2014). På oppdrag fra KORO – Kunst i offentlige rom utførte hun verket *Leagi vuoigná / Spirit of the Valley* for Sametinget i Karasjok (2015). Pieski er en del av Miracle Workers Collective (MWC) som skal representere Finland på den 58. Venezia-biennalen (2019), og hun har fått i oppdrag å skape et verk til Nordiska museets nye inngangsparti, Stockholm (2019).